גליון 281
בהר בחקותי תשפ"ו

לעידוד וחיזוק הלימוד והחזרה
בספה"ק סיפורי מעשיות משנים קדמוניות
שסיפר רבינו הקדוש רבי נחמן מברסלב זיע"א

טַאטֶע, דָא בִּיסְטוּ!

מִיר הָאבְּן זִיךְ גֶעלֶערְנְט אִינֶעם מַעֲשֶׂה, אַז מֶען הָאט אִים גֶעזָאגְט דָארְטְן אִין דֶעם לַאנְד, "זָאלְסְט וִויסְן אַז מִיר זֶענֶען נִישְׁט קֵיין נַארָנִים. מִיר וֶוערְן נָאר גֶערוּפְן נַארָנִים אִין פַארְגְלַייךְ צוּם פְרִיעֶרְדִיגְן קֶענִיג, וַוייל עֶר אִיז גֶעוֶוען אַ גֶעוַואלְדִיגֶער חָכָם. וִויאַזוֹי זָאלְן מִיר טַאקֶע וִויסְן אַז דוּ בִּיסְט אַ חָכָם? סְ'אִיז דָא אַ גָארְטְן אִין דֶעם לַאנְד וואוּ עֶס וַואקְסְן כֵּלִים פוּן זִילְבֶּער אוּן גָאלְד, אָבֶּער קֵיינֶער קֶען נִישְׁט אַרַיינְגֵיין דָארְטְן, וַוייל וֶוער עֶס פְּרוּבִּירְט נָאר אַרַיינְצוּגֵיין וֶוערְט גְלַייךְ נָאכְגֶעיָאגְט אוּן עֶר הֵייבְּט אָן שְׁרַייעֶן, אָבֶּער עֶר וֵוייסְט נִישְׁט וֶוער עֶס יָאגְט אִים נָאךְ בִּיז עֶר אַנְטְלוֹיפְט פוּנֶעם גָארְטְן. לוֹיט דַיינֶע וֶוערְטֶער, אוֹיבּ דוּ בִּיסְט טַאקֶע אַ חָכָם, לָאמִיר דִיךְ זֶען אַרַיינְגֵיין אַהִין."

עֶר הָאט זֵיי גֶעפְרֶעגְט צִי דִי וָואס גֵייעֶן אַרַיין אִין גָארְטְן בַּאקוּמֶען שְׁלֶעק? "נֵיין," הָאבְּן זֵיי גֶעעֶנְטְפֶערְט.

דוּרְךְ דֶעם וָואס עֶר הָאט פַארְשְׁטַאנֶען אֵיין זַאךְ פוּן דִי אַנְדֶערֶע, הָאט עֶר גֶעכַאפְּט אַז עֶר דַארְף זִיךְ שְׁטֶעלְן נֶעבְּן דִי גֶעמָאלְטֶע גֶעשְׁטַאלְט וָואס גֶעפִינְט זִיךְ דָארְטְן. אוֹיבּ מֶענְטְשְׁן וָואלְטְן גֶעקוּמֶען אוּן זִיךְ גֶעשְׁטֶעלְט נֶעבְּן אִים, וָואלְטְן זֵיי גֶערַאטֶעוֶועט גֶעוָוארְן פוּן דֶעם וָואס יָאגְט זֵיי נָאךְ, דַוְוקָא דוּרְךְ אִים. מֶער פוּן דֶעם, אוֹיבּ מֶען וָואלְט אִים גֶעשְׁטֶעלְט 'אִינְמִיטְן' גָארְטְן, וָואלְט יֶעדֶער אֵיינֶער גֶעקֶענְט אַרַיינְגֵיין אִין גָארְטְן רוּאִיגֶערְהֵייט.

וִוי שֵׁיין זֶענֶען דִי וֶוערְטֶער פוּן אוּנְזֶער רֶבִּין אִין דִי מַעֲשֶׂה. דֶער "מֶענְטְשׁ פוּנֶעם גָארְטְן" סִימְבָּאלִיזִירְט דֶעם צַדִּיק. וֶוען מֶענְטְשְׁן קוּמֶען אוּן שְׁטֶעלְן זִיךְ נֶעבְּן דֶעם צַדִּיק, מֶען שְׁטִיצְט זִיךְ אוֹיף אִים אוּן מֶען פָאלְגְט אִים, וֶוערְט גֶעמַאכְט שָׁלוֹם אִין אַלֶע וֶועלְטְן: שָׁלוֹם צְוִוישְׁן אֵיין מֶענְטְשׁ אוּן זַיין חַבֵר, אוּן שָׁלוֹם צְוִוישְׁן דֶעם מֶענְטְשׁ אוּן דֶעם אוֹיבֶּערְשְׁטְן. נָאךְ מֶער, דֶער רֶבִּי זָאגְט אוּנְז אַז אוֹיבּ מִיר שְׁטֶעלְן דֶעם מֶענְטְשׁ – דָאס מֵיינְט דֶעם צַדִּיק – אִינְמִיטְן דֶעם גָארְטְן, דָאס הֵייסְט אִינְמִיטְן פוּן אוּנְזֶער גַאנְצְן לֶעבְּן, קֶענֶען מִיר בְּרֶענְגֶען יֶעדְן אֵיינֶעם צוּם גָארְטְן. וַוייל אוֹיבּ מִיר פָאלְגְן דֶעם רֶבִּי'ן, קֶענֶען מִיר טְרֶעפְן דֶעם אוֹיבֶּערְשְׁטְן אִין יֶעדֶע קְלֵיינִיגְקַייט פוּנֶעם לֶעבְּן אוּן זִיךְ מְקַשֵּׁר זַיין צוּ אִים אִיבֶּערָאל – אֲפִילוּ אִינְמִיטְן שְׁפִּילְן, בַּיים לֶערְנֶען, אִין אַ שְׁמוּעֶס, וֶוען מֶען גֵייט קוֹיפְן עֶפֶּעס אִין גֶעשֶׁעפְט, אָדֶער בַּיים עֶסְן אַ סְעוּדָה.

מֹשֶׁה'לֶע אִיז אַרוֹיסְגֶעגַאנְגֶען שְׁפִּילְן אִינְמִיטְן הַפְּסָקָה. דִי קִינְדֶער זֶענֶען גֶעלָאפְן אַהִין אוּן אַהֶער אִין חָצֵר אוּן גֶעשְׁפִּילְט. עֶר אִיז אוֹיךְ גֶעלָאפְן כְּדֵי מֶען זָאל אִים נִישְׁט כַאפְּן. פְלוּצְלִינְג הָאט עֶר בַּאמֶערְקְט פוּן דֶערְוַוייטְנְס אַז זַיין גוּטֶער חַבֵר גֵרְשׁוֹן קְנֵייטְשְׁט זַיין שְׁטֶערְן אוּן טְרַאכְט טִיף. עֶס הָאט אוֹיסְגֶעזֶען וִוי עֶפֶּעס זֵייעֶר וִויכְטִיג פַארְנֶעמְט אִים. 'וָואס קֶען אִים בַּאדֶערְן אִינְמִיטְן אַ שְׁפִּיל?' הָאט עֶר זִיךְ גֶעוואוּנְדֶערְט.

עֶר אִיז גְלַייךְ צוּגֶעלָאפְן אוּן אִים גֶעפְרֶעגְט: "גֵרְשׁוֹן! אִיךְ זֶע דוּ בִּיסְט פַארְטְרַאכְט. אֶפְשָׁר קֶענְסְטוּ מִיר זָאגְן צִי עֶפֶּעס בַּאדֶערְט דִיךְ?"

גֵרְשׁוֹן הָאט אִים גֶעגֶעבְּן אַ פְרַיינְדְלִיכְן שְׁמֵייכְל: "הֶער אוֹיס מֹשֶׁה'לֶע, סְ'אִיז מִיר זֵייעֶר גֶעשְׁמַאק אַרוֹיסְצוּגֵיין בַּיי הַפְּסָקָה אוּן שְׁפִּילְן מִיט יֶעדְן, אָבֶּער אִיךְ טְרַאכְט אַז אֲפִילוּ דָא, אִין דִי שְׁפִּיל פוּן נָאכְלוֹיפְן אוּן כַאפְּן, אִיז דָא עֶפֶּעס וָואס דֶער אוֹיבֶּערְשְׁטֶער וִויל פוּן אוּנְז. זֶעסְט דָארְטְן יַעֲנְקִי'ן אִין ווִינְקְל? זֶעסְט וִוי עֶר שְׁפִּילְט נָאר מִיט דִי קְלֶענֶערֶע קִינְדֶער? וֵוייסְטוּ פַארְוָואס עֶר וִויל נִישְׁט מִיטְשְׁפִּילְן מִיט דִי קִינְדֶער פוּן זַיין כִּתָּה? וַוייל עֶר שְׁפִּירְט אַז עֶר אִיז שְׁטֶענְדִיג דֶער עֶרְשְׁטֶער וָואס מֶען כַאפְּט, אוּן יֶעדֶער לַאכְט פוּן אִים אוּן וֵוייסְט אַז עֶר אִיז אַ בִּיסְל שְׁוַואךְ...

"הָאָב אִיךְ גֶעטְרַאכְט צוּ מִיר, אַז בַּאלְד וֶוען אִיךְ וֶועל זַיין דֶער וָואס דַארְף לוֹיפְן כַאפְּן, וֶועל אִיךְ אִים בֶּעטְן עֶר זָאל מִיטְשְׁפִּילְן. אִיךְ וֶועל אִים נָאכְלוֹיפְן נָאר צוּם לֶעצְט, אַזוֹי וֶועט עֶר שְׁפִּירְן אַז עֶר אִיז מַצְלִיחַ צוּ לוֹיפְן אוּן אַנְטְלוֹיפְן. אִיךְ הָאבּ נִישְׁט קֵיין סָפֵק אַז דֶער אוֹיבֶּערְשְׁטֶער וֶועט הָאבְּן גְרוֹיס הֲנָאָה פוּן דֶעם."

אַזוֹי וִוי מִיר הָאבְּן זִיךְ גֶעלֶערְנְט פוּן דִי מַעֲשֶׂה: אוֹיבּ מִיר קוּמֶען צוּם צַדִּיק אוּן מִיר לֶערְנֶען זַיינֶע הֵיילִיגֶע סְפָרִים, פַארְשְׁטֵייעֶן מִיר אוּן מִיר וֵוייסְן וִויאַזוֹי אַרַיינְצוּבְּרֶענְגֶען עֲבוֹדַת הַשֵּׁם אִין יֶעדֶע אֵיינְצִיגֶע דֶעטַאל פוּן אוּנְזֶער לֶעבְּן. נוּ, הָאסְטוּ אַמָאל גֶעטְרַאכְט אַז מֶען קֶען דִינֶען דֶעם אוֹיבֶּערְשְׁטְן אֲפִילוּ אִינְמִיטְן שְׁפִּילְן?

סִפּוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת מִשָּׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת

מַעֲשֶׂה י"א - מבן מלך ובן שפחה שנתחלפו (7)

הָאט עֶר זִיךְ מְיַישֵׁב גִיוֶוען. עֶר וֶועט זִיךְ הֵייסִין אַרַיין לָאזִין.

אוּן עֶר וֶועט זִיךְ דָאס אוּנְטֶער נֶעמֶען אַז עֶר זָאל אוּמְקֶערִין צוּ דֶער מְדִינָה דֶעם עֶרְשְׁטִין נָאמֶען. וָואס וֶועט עֶר דָא צוּ לֵייגִין.

הָאט עֶר גִיזָאגְט (צוּ דִי מֶענְשְׁן וָואס זֵיי הָאבִּין אִים נִיט גִיוָואלְט אַרַיין לָאזִין) אַז זֵיי זָאלִין אִים אַרַיין לָאזִין אוּן עֶר וֶועט זִיךְ אוּנְטֶער נֶעמֶען דָאס דָאזִיגֶע אַז עֶר זָאל אוּם קֶערִין דֶער מְדִינָה דֶעם עֶרְשְׁטִין נָאמֶען. הָאט מֶען אִים אַרַיין גִילָאזְט.

אוּן מֶע הָאט מוֹדִיעַ גִיוֶוען דִי שָׂרִים אַז סֶע גִיפִינְט זִיךְ אַזוֹ אֵיין מֶענְשׁ. וָואס עֶר וִויל זִיךְ דָס אוּנְטֶער נֶעמֶען עֶר זָאל אוּמְקֶערִין דֶער מְדִינָה דֶעם עֶרְשְׁטִין נָאמֶען.

הָאט מֶען אִים גִיבְּרַאכְט צוּ דִי שָׂרִים פוּן דֶער מְדִינָה. הָאבִּין אִים דִי שָׂרִים גִיזָאגְט. דוּ זָאלְסְט וִויסִין. אַז מִיר זֶענֶען אוֹיךְ קֵיין נַעֲרָנִים נִיט חַס וְשָׁלוֹם. נָאר דֶער מֶלֶךְ וָואס סֶע גִיוֶוען.

עֶר אִיז גִיוֶוען אַ וִוילְד גְרוֹיסֶער חָכָם זֵייעֶר. וָואס אַקֶעגִין אִים. זֶענֶען מִיר אַלֶע גִיוֶוען נַעֲרָנִים.

אִיבֶּער דֶעם פְלֶעגְט מֶען דִי מְדִינָה צוּ רוּפִין דָאס נַיירִישֶׁע לַאנְד אוּן דֶער קְלוּגֶער מַלְכוּת. דֶערְנָאךְ אִיז דֶער מֶלֶךְ גִישְׁטָארְבִּין. אִיז גִיבְּלִיבְּן דֶער בֶּן מֶלֶךְ. אוּן דֶער בֶּן מֶלֶךְ אִיז אוֹיךְ אַ חָכָם. נָאר אַקֶעגִין אוּנְז אִיז עֶר גָאר קֵיין חָכָם נִיט.

אִיבֶּער דֶעם רוּפְט מֶען הַיינְט דִי מְדִינָה פַארְקֶערְט. דָאס קְלוּגֶע לַאנְד אוּן דֶער נַיירִישֶׁער מַלְכוּת. הָאט דֶער מֶלֶךְ צַוָואָה גְלָאזְט אַז סֶע וֶועט זִיךְ גִיפִינֶען אַזוֹי אַ חָכָם וָואס עֶר זָאל קֶענֶען אוּמְקֶערִין צוּ דֶער מְדִינָה דֶעם עֶרְשְׁטִין נָאמֶען. זָאל עֶר זַיין מֶלֶךְ.

אוּן הָאט אָנְגִיזָאגְט דֶעם זוּן אַז סֶע וֶועט זִיךְ גִיפִינֶען אַזוֹי אַ מֶענְטְשׁ. זָאל עֶר אִים אָפְּטְרֶעטִין דִי מְלוּכָה. דְהַיינוּ אַז סֶע וֶועט זִיךְ גִיפִינֶען אַזוֹי אַ חָכָם. וָואס עֶר וֶועט זַיין אַזוֹי אַ וִוילְד גְרוֹיסֶער חָכָם. וָואס אַקֶעגִין אִים וֶועלִין זֵיי אַלֶע זַיין נַעֲרָנִים. זָאל עֶר וֶוערִין מֶלֶךְ.

וָוארִין דֶער מֶענְטְשׁ וֶועט זִיךְ וִוידֶער אוּמְקֶערִין צוּ דֶער מְדִינָה דֶעם עֶרְשְׁטִין נָאמֶען. דָאס נַיירִישֶׁע לַאנְד אוּן דֶער קְלוּגֶער מַלְכוּת. וָוארִין זֵיי זֶענֶען זִיךְ אַלֶע נַעֲרָנִים אַקֶעגִין אִים. בְּכֵן זָאלְסְטוּ וִויסְן וָואס דוּ נֶעמְסְט דִיךְ דָא אוּנְטֶער (אַזוֹי הָאבִּין אַלְץ דִי שָׂרִים צוּ אִים גִיזָאגְט).

נָאךְ הָאבִּין זֵיי אִים גִיזָאגְט דִי פְּרוּב וֶועט זַיין אוֹיבּ דוּ בִּיסְט אַזוֹי אַ חָכָם. בַּאֲשֶׁר סֶע אִיז דָא פַארְהַאנְדִין אַ גָארְטִין וָואס סֶע אִיז אִיבֶּער גִיבְּלִיבְּן פוּן דֶעם מֶלֶךְ וָואס סֶע גִיוֶוען. וָואס עֶר אִיז גִיוֶוען זֵייעֶר אַ גְרוֹיסֶער חָכָם.

אוּן דֶער גָארְטִין אִיז זֵייעֶר אַ וִוילְד חִידוּשׁ. סֶע וַואקְסִין אִין אִים כְּלֵי מַתְּכוֹת (דְהַיינוּ כֵּלִים פוּן אַייזִין וַוארְג) זִילְבֶּערְנֶע כֵּלִים אוּן גִילְדֶענֶע כֵּלִים. אוּן עֶר אִיז אַ וִוילְד חִידוּשׁ זֵייעֶר. נָאר מֶע קֶען נִיט אַרַיין גֵיין אִין דֶעם גָארְטִין. וָוארִין אַז אֵיין מֶענְשׁ גֵייט אִין אִים אַרַיין.

אַזוֹי הֵייבְּט מֶען אִים אָן תֵּיכֶּף צוּ יָאגִין. אוּן מֶע יָאגְט. אוּן עֶר שְׁרַייט אוּן עֶר וַוייסְט גָאר נִיט אוּן זֶעהְט גָאר נִיט וֶוער סֶע יָאגְט אִים אוּן אַזוֹי יָאגְט מֶען אִים אַלְץ בִּיז מֶע מַאכְט אִים אַנְטְלוֹיפִין פוּן דֶעם גָארְטִין. בְּכֵן וֶועלִין מִיר זֶעהְן אוֹיבּ דוּ בִּיסְט אֵיין חָכָם. אַז דוּ וֶועסְט קֶענֶען אַרַיין גֵיין אִים דֶעם גָארְטִין.

הָאט עֶר גִיפְרֶעגְט צוּ מֶע שְׁלָאגְט דֶעם מֶענְשְׁן וָואס עֶר גֵייט אַרַיין. הָאבִּין זֵיי גִיזָאגְט. דֶער עִיקָר אִיז מֶע יָאגְט

אִים. אוּן עֶר וֵוייסְט גָאר נִיט וֶוער סֶע יָאגְט אִים. אוּן עֶר מוּז אַנְטְלוֹיפִין מִיט גְרוֹיס בְּהָלָה זֵייעֶר.

וָוארִין אַזוֹי הָאבִּין זֵיי דֶערְצֵיילְט מֶענְשְׁן וָואס זֵיי זֶענֶען אַהִין אַרַיין גִיגַאנְגֶען. (אַזוֹי הָאבִּין אַלְץ גִיזָאגְט דִי שָׂרִים צוּ דֶעם אֶמֶתִין בֶּן מֶלֶךְ).

הָאט עֶר זִיךְ אוֹיף גִיהוֹיבִּין אוּן אִיז גִיגַאנְגֶען צוּ דֶעם גָארְטִין. הָאט עֶר גִיזֶעהְן סֶע אִיז פַארְהַאנְדִין אַ מוֹיעֶר אַרוּם אִים. אוּן דֶער טוֹיעֶר אִיז אוֹיפִין. אוּן סֶע קֵיין שׁוֹמְרִים דָארְט נִיט פַארְהַאנְדִין.

וָוארִין מֶע בַּאדַארְף בְּוַודְאַי נִיט קֵיין שׁוֹמְרִים צוּ דֶעם גָארְטִין (וָוארִין סֶע קָאן זִיךְ קֵיינֶער אִין אִים נִיט אַרַיין גֵיין כַּנַ"ל) אִיז עֶר גִיגַאנְגֶען בַּיי דֶעם גָארְטִין (דְהַיינוּ דֶער אֶמֶתִיר בֶּן מֶלֶךְ)

הָאט עֶר אַ קוּק גִיטָאן. הָאט עֶר דֶערְזֶעהְן אַז סֶע שְׁטֵייט דָארְט לֶעבִּין דֶעם גָארְטִין אַ מֶענְשׁ. דְהַיינוּ סֶע אִיז דָארְט גִיוֶועןן אוֹיס גִימָאלְט אַ מֶענְשׁ. הָאט עֶר וַוייטֶער אַ קוּק גִיטָאן

הָאט עֶר גִיזֶעהְן אַז אִיבֶּער דֶעם מֶענְשְׁן אִיז פַארְהַאנְדִין אֵיין טַאבְּלִיצֶע. אוּן דָארְט שְׁטֵייט אָנְגִישְׁרִיבְּן אַז דֶער מֶענְשׁ. דָאס אִיז גִיוֶועןן אַ מֶלֶךְ פַאר כַּמָה מֵאוֹת שָׁנִים. (פַאר וִויפִיל הוּנְדֶערְט יָאר) אוּן אִין דִי צַייטִין פוּן דֶעם מֶלֶךְ אִיז גִיוֶועןן שָׁלוֹם. וָוארִין בִּיז דֶעם מֶלֶךְ אִיז גִיוֶועןן מִלְחָמוֹת. אוּן אַזוֹי נָאךְ אִים אִיז גִיוֶועןן מִלְחָמוֹת אוּן אִין דִי טֶעג פוּן דֶעם מֶלֶךְ אִיז גִיוֶועןן שָׁלוֹם.

הָאט עֶר פַארְשְׁטַאנֶען. וָוארִין עֶר אִיז זִיךְ שׁוֹין גִיוֶועןן אַ מֵבִין דָבָר מִתּוֹךְ דָבָר. אַז סֶע אִיז גָאר גִיוֶועןנְט אִין דֶעם מֶענְטְשְׁן. אַז מֶע גֵייט אִין דֶעם גָארְטִין אַרַיין אוּן מֶע הֵייבְּט אָן צוּ יָאגִין. בַּאַדַארְף מֶען גָאר נִיט צוּ אַנְטְלוֹיפִין נָאר מֶע זָאל זִיךְ שְׁטֶעלִין לֶעבִּין דֶעם מֶענְטְשְׁן דוֹרְךְ דֶעם וֶועט מֶען נִיצוֹל וֶוערִין.

נָאךְ מֶער אֲפִילוּ אַז מֶע זָאל נֶעמֶען דֶעם מֶענְשְׁן אוּן מֶע זָאל אִים אַרַיין שְׁטֶעלִין אִינֶעוֵוייניק אִין דֶעם גָארְטִין אַרַיין. אַזוֹי וֶועט קֶענֶען אִיטְלִיכֶער מֶענְשׁ אַרַיין גֵיין בְּשָׁלוֹם אִין דֶעם גָארְטִין אַרַיין.

(אַזוֹי הָאט אַלְץ פַארְשְׁטַאנֶען דֶער אֶמֶתִיר בֶּן מֶלֶךְ וַוייל עֶר אִיז גֶוֶועןן אַ מֵבִין דָבָר מִתּוֹךְ דָבָר)

הָאט עֶר זִיךְ אוֹיפְגִיהוֹיבִּין אוּן אִיז אַרַיין גִיגַאנְגֶען אִין דֶעם גָארְטִין אַרַיין. אוּן תֵּיכֶף וִוי מֶע הָאט אִים אָנְגִיהוֹיבִּין צוּ יָאגְן.

אִיז עֶר גִיגַאנְגֶען אוּן הָאט זִיךְ גִישְׁטֶעלְט לֶעבִּין דֶעם מֶענְטְשְׁן וָואס סֶע גִישְׁטַאנֶען לֶעבִּין דֶעם גָארְטְן פוּן דְרוֹיסְן אוּן דוֹרְךְ דֶעם אִיז עֶר אַרוֹיס בְּשָׁלוֹם אוּן סֶע הָאט אִים גָאר נִיט גִישַׁאט וָוארִין אַנְדֶערֶע אַז זֵיי זֶענֶען אַרַיין גִיגַאנְגֶען אִין דֶעם גָארְטִין אוּן מֶע הָאט זֵיי אָנְגִיהוֹבִּין צוּ יָאגִין.

זֶענֶען זֵיי אַנְטְלוֹיפִין גִיוָוארִין מִיט גְרוֹס בְּהָלָה זֵייעֶר. אוּן זֵיי זֶענֶען גִישְׁלָאגִין גִיוָוארִין דוֹרְךְ דֶעם. אוּן עֶר אִיז אַרוֹיס בְּשָׁלוֹם וְשַׁלְוָה. דוֹרְךְ דֶעם וָואס עֶר הָאט זִיךְ גִישְׁטֶעלְט לֶעבִּין דֶעם מֶענְטְשְׁן.

אוּן דִי שָׂרִים הָאבִּין דָאס גִיזֶעהְן אוּן הָאבִּין זִיךְ זֵייעֶר פַארְוִוינְדֶערְט. וָואס עֶר אִיז אַרוֹיס בְּשָׁלוֹם. דֶערְנָאךְ הָאט עֶר גִיהֵייסִין (דְהַיינוּ דֶער אֶמֶתִיר בֶּן מֶלֶךְ הָאט גִיהֵייסִין) אַז מֶע זָאל נֶעמֶען דֶעם מֶענְשְׁן. אוּן מֶע זָאל אִים אַרַיין שְׁטֶעלִין אִינִיוֵוייניק אִין דֶעם גָארְטְן אַרַיין הָאט מֶען אַזוֹי גִיטָאן.

אַזוֹי זֶענֶען אַלֶע שָׂרִים אַרַיין גִיגַאנְגֶען אִין דֶעם גָארְטִין אַרַיין אוּן זֵיי זֶענֶען זִיךְ דָארְט דוֹרְךְ גִיגַאנְגֶען אוּן זֶענֶען אַרוֹיס בְּשָׁלוֹם.

הָאבִּין זִיךְ דִי שָׂרִים צוּ אִים אָנְגִירוּפִין. פוּן דֶעסְט וֶועגִין פָּארְט חָאטְשֶׁע מִיר הָאבִּין פוּן דִיר גִיזֶעהְן אַזוֹי אַ זַאךְ. פוּן דֶעסְט וֶועגִין פָּארְט. פוּן אֵיין זַאךְ וֶועגִין. קוּמְט דִיר נָאךְ נִיט אָפְּצוּגִיבִּין דִי מְלוּכָה. מִיר וֶועלִין דִיךְ פְּרוּבְן נָאךְ מִיט אֵיין זַאךְ.

נאמען: ______________

לאמיר זיין פאר הערן

די עלוּוטע מעשה - דער בן מלך און דער בן שפחה (7)

א. וואס האבן די שרים געזאגט פאר'ן בן המלך?

- ☐ אז עס איז נישט שווער צו צוריק קערן דעם נאמען ווייל די מדינה זענען נערנים
- ☐ אז די מדינה זענען נישט קיין נערנים נאר אנטקעגן דער קלוגער קעניג וואס איז געשטארבן זענען מיר אלע געווען נערנים
- ☐ אז דער קעניג איז נישט געווען אזוי קלוג נאר ער האט געהאט א עצה געבער

ב. פארוואס האבן זיי נישט אריינגעלאזט נאר ווער ס'וועט צוריק קערן די נאמען פון די מדינה?

- ☐ ווייל די שרים האבן געוואלט אז ס'זאל זיין א קלוגער קעניג פאר די מדינה
- ☐ ווייל דער קעניג האט געלאזט צוואה אז ווער ס'וועט צוריק קערן די נאמען ער זאל ווערן קעניג
- ☐ביידע תשובות זענען ריכטיג

ג. וואס האט געוואקסן אין די גארטן פון דער פריערדיגע קעניג?

- ☐ פרוכט און גרינצייג
- ☐ שיינע בלומען
- ☐ אייזערנע כלים זילבערנע כלים און גאלדענע כלים

ד. וואס האט פאסירט צו ווער ס'האט געוואלט אריין אין גארטן?

- ☐ מ'הייבט אים אהן צו יאגן
- ☐ מ'שלאגט אים
- ☐ מ'לאזט אים אריין גיין רוהיג

ה. וואס איז געשטאנען אויף די טאבליצע וואס איז געווען העכער דעם אויסגעמאלענע מענטש?

- ☐ אז ער איז געווען קעניג פאר אפאר יאר צוריק און אין זיינע צייטן איז געווען שלום
- ☐ אז ער איז געווען קעניג פאר א פאר הונדערט יאר צוריק און אין זיינע צייטן איז געווען מלחמות
- ☐ אז ער איז געווען קעניג פאר אפאר הונדערט יאר צוריק און אין זיינע צייטן איז געווען שלום

ו. וואס האט דער בן המלך פארשטאנען ווען ער האט דאס געזעהן?

- ☐ אז ווער עס גייט אריין אין גארטן און מ'יאגט אים דארף ער זיך שטעלן נעבן דעם מענטש
- ☐ אז אויב מ'וועט נעמען דעם מענטש און מ'וועט עס אריין לייגן אין דעם גארטן וועט יעדער קענען אריין גיין
- ☐ביידע תשובות זענען ריכטיג

ז. האסטו געלערנט די מעשה פון די וואך?

- ☐ איינמאל
- ☐ צווימאל
- ☐ איך האב געוואלט

טיפער געטראכט

וועלכע גוטע מידה קען מען זיך לערנען די וואך פון די מעשה ?

תשובות אויף די מעשה פון דער בן מלך און דער בן שפחה (6)

פון וועמען האט מקבל גיווען דער מענטש פון די פערד צו זיין א מבין דבר מתוך דבר ? **פוּן זַיינֶע עֶלְטִירְנְס עֶלְטֶערִין**

פון וועמען האט מקבל גיווען דער מענטש פון דער וואלד די כלי וואס שפילט דער ניגון? (וואס מיר האבן געלערנט די פריערדיגע וואך) - **פוּן זַיינֶע עֶלְטֶערִין**

וויפל מאל שטייט בי די מעשה "מבין (פארשטייט) דבר מתוך דבר" ? **8**

וויפל מענטשן וואס האבן געשטאנען ביים טויער פון די מדינה וואס האבן געווען א מבין דבר מתוך דבר ? **2 מענטשן - דער מענטש פון די סוס - און דער בן מלך האמיתי**

דעם רבינ'ס מעשיות

לְהִתְוַדַּע וּלְהִגָּלוֹת אַז אִיטְלֶעכְס וָוארְט וָואס דָא שְׁטֵייט אִין דֶעם הֵיילִיגְן סֵפֶר, אִיז 'קוֹדֶשׁ־קָדָשִׁים', לוֹטֶער 'סוֹדוֹת־הַתּוֹרָה'. מֶען זָאל נִישְׁט מֵיינֶען: "אַז דָאס זֶענֶען חַס־וְשָׁלוֹם פְּרָאסְטֶע מַעֲשִׂיוֹת"!

צו ענטפערן בחינות און אריינגיין אינעם גורל, 02-5333372 צו באקומען דעם גליון אין מייל- m025345040@gmail.com